

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 9078/2021
12.01.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Јован Станојевић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., ради развода брака и вршења родитељског права, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 268/2021 од 09.07.2021. године, у седници одржаној 12.01.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиље изјављена против дела пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 268/2021 од 09.07.2021. године, којим је потврђена пресуда Основног суда у Пожаревцу П2 611/2019 од 12.01.2021. године, у ставу другом и осмом изреке.

Образложење

Пресудом Основног суда у Пожаревцу П2 611/2019 од 12.01.2021. године, ставом 1. изреке, разведен је брак парничних странака закључен у Пожаревцу дана 06.10.2001. године, уписан у Матичну књигу венчаних за матично подручје ... бр. ... за 2001. годину. Ставом 2. изреке, малолетно дете странака, ВВ, поверена је на самостално вршење родитељског права оцу ББ из Ставом 3. изреке, обавезана је тужиља да на име свог дела доприноса за издржавање мал. ВВ из ... плаћа месечно 8.000,00 динара, почев од 12.01.2021. године, као дана пресуђења па убудуће, док за то постоје законски услови уплатом поштанском упутницом на адресу законског заступника мал.детета, оца, ББ из ..., Република Ставом 4. изреке, уређен је начин одржавања личних односа између тужиље, као мајке и мал. ВВ из ..., са тренутним боравиштем у ..., Република ..., једном месечно и то: суботом од 12-17,00 часова и недељом од 12-17,00 часова на неком од јавних места у ..., Републици ..., могуће и чешће уз обострану сагласност, за време летњег и за време зимског распуста када мајка дође у ..., по договору о периоду виђања између мајке и мал. детета на дан рођендана детета. Ставом 5. изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље којим је тражила да се заједничка деца странака мал. ГГ и мал. ВВ повере њој на самостално вршење родитељског права, као мајци. Ставом 6. изреке, одбијен је као неоснован, тужбени захтев тужиље којим је тражила да се обавезе тужени да на име издржавања деце, ВВ и ГГ, плаћа сваког 05.-ог у месецу на рачун тужиље 30% од својих редовних месечни примања за претходни месец од дана подношења тужбе, умањен за порезе и доприносе, а за време незапослености по 6.000,00 динара за сваког од њих. Ставом 7.

изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље којим је тражила да се уреди виђање деце са туженим, тако што ће их преузети из стана у коме она живи и ту их вратити сваког првог петка у месецу у 18,00 часова, а ваћа их у недељу до 20,00 часова, на други дан рођендана детета од 10-20,00 часова за дете школског узраста за сваки школски распуст, прва половина код оца, друга половина код мајке. Ставом 8. изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове.

Апелациони суд у Крагујевцу је, пресудом Гж2 268/2021 од 09.07.2021. године, одбио као неосновану жалбу тужиље и потврдио првостепену пресуду, у ставовима 2, 3, 4, 5, 6, 7. и 8. изреке.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиља је благовремено изјавила ревизију, због погрешне примене материјалног права, побијајући је у делу у ком је првостепена пресуда потврђена у ставу 2. и 8. изреке (поверавање мал. детета и трошкови поступка).

Врховни касациони суд је испитао правноснажну пресуду, у побијаном делу, у смислу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП ("Службени гласник РС", бр. 72/11, 55/14, 87/18, 18/20) и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка прописана чланом 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, у току трајања брачне заједнице парничне странке су добиле сина ГГ, рођеног ... године, који је постао пунолетан ... године и мал. ВВ, која је рођена ... године. Односи парничних странака су се трајно пореметили због различитих ставова о егзистенцијалним питањима, пре свега пресељењу целокупне породице у ..., обзиром да је тужени ББ држављанин Републике ..., а мал. деца имају двојно држављанство, док тужиља није желела да се пресели у Републику ..., јер у Србији има стално запослење. Током трајања парнице, тужени је са мал. децом напустио Републику Србију и отишао у ..., Републику ..., ради прославе крсне славе од када деца тамо живе. На основу достављених извештаја, утврђено је да мал. ВВ тренутно живи са бабом и дедом по оцу, пошто је отац, у фебруару месецу 2020. године, отишао на привремени рад на ..., и не може да се врати у Републику ... због општег стања у свету изазваног пандемијом вируса Covid 19. Надлежни органи Републике Србије проценили су да мал. ВВ живи у задовољавајућим условима, да има изграђен однос са бабом и дедом, поготово са бабом. У више наврата је изразила жељу да живи у очевом домаћинству у ..., јер не жели да се врати у ..., пошто више од годину дана живи у Републици ..., где се добро адаптирала на средину, има своје друштво, па жели да настави школовање у ... где живи са оцем и братом. Родитељски потенцијали оца нису цењени, јер је у време трајања парнице био недоступан суду пошто ради у иностранству, а из достављених извештаја Центра за социјални рад Републике Србије, Источна Илица, утврђено је да тужени редовно шаље новац за издржавање деце, са којом је у редовном контакту путем друштвених мрежа и апликације "вајбер". Центар за социјални рад Пожаревац је дао мишљење да тужиља има потребне родитељске потенцијале за адекватну бригу о деци, адекватно препознаје и задовољава њихове потребе, што је гаранција за правилно васпитно усмеравање деце, па је њихово

мишљење да мал. ВВ треба поверити мајци на самостално вршење родитељског права и поред жеље детета. Центар за социјални рад Републике Српске, Источна Илиџа, оценио је да мал. ВВ живи у задовољавајућим условима, јер има изграђен однос са бабом и дедом, поготово са бабом, те да је више пута у току поступка, у разговору са надлежним центром и стручним тимом тог центра, као и у разговору са педагогом, изражавала жељу и децидно се изјашњавала да жели да остане да живи у ..., да је та њена одлука својевољна, да је нико није присилио да такву одлуку донесе и да је у ... добро прихваћена, лепо се адаптирала на нову средину и стекла свој круг пријатеља. Стручни тим, као и педагог, приликом разговора и опсервације мал. ВВ, приметили су да она има јако топао однос са својом бабом, пун поверења и сигурности, док не помиње мајку према којој има благи отпор због целокупне породичне ситуације која је за дете стресна, при чему вербално изражава жељу да чешће виђа мајку, али истовремено изражава и страх да ће остати у Мал. ВВ је током целог поступка била изричито у ставу да не жели да дође да живи са мајком и да се врати у ..., већ да жели да настави да живи у ... у домаћинству свог оца.

Код овако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су правилно применили материјално право, одредбу члана 60. став 4. Породичног закона, одлучујући да мал. ВВ повере оцу на самостално вршење родитељског права.

Одредбом члана 266. став 1. Породичног закона, прописано је да у спору за заштиту права детета и у спору за вршење, односно лишење родитељског права, суд је увек дужан да се руководи најбољим интересом детета. Право детета на живот са родитељима прописан је у одредби члана 60. истог Закона, тако што дете које је навршило ...-ту годину живота и које је способно за расуђивање може одлучити са којим ће родитељем живети (став 4.).

У конкретном случају, у време када је донета првостепена пресуда (12.01.2021. године), мал. ВВ је имала ... година и ... месеци, а 15 година је напунила ... године. У животној доби од 15 година, дете које је способно за расуђивање може да одлучи са којим ће родитељем да живи, а мал. ВВ је одлучила да жели да живи са оцем. Интерес детета је правни стандард, а поступање у складу са најбољим интересом детета подразумева доношење одлуке на начин на који би дете за себе одлучило, када би за то било способно. Због тога, рад органа старатељства у погледу утврђивања и процене свих релевантних околности за формулисање валидног предлога о начину вршења родитељског права које ће бити у најбољем интересу детета, мора бити праћен активним учешћем детета које је способно да формира и изрази своје аутентично мишљење. Пошто је мал. ВВ способна да формира и изрази своје аутентично мишљење, а нема разлога који би указивали да поверавање оцу на самостално вршење родитељског права није у њеном најбољем интересу, следи да је одлука нижестепених судава правилна и на закону заснована.

Наводима ревизије тужиле о томе да родитељске компетенције оца нису цењене од стране надлежног органа старатељства, не доводи се у сумњу правилност побијане пресуде. У конкретном случају, утврђено је да се отац о мал. ВВ непосредно старао од новембра месеца 2019. године, када је, са децом, дошао у ..., Република ..., ради прославе крсне славе, па до фебруара месеца 2020. године, када је отишао на привремени рад на ..., а да је од тада, у редовном контакту са децом путем друштвених

мрежа и апликације "вајбер", те да редовно доприноси њиховом издржавању. Такође је утврђено да мал. ВВ живи у задовољавајућим условима и да има изграђен однос са бабом и дедом, поготово са бабом, са којом има топао однос, пун поверења и сигурности. Имајући у виду целокупну породичну ситуацију, као и изричиту жељу детета да жели да настави да живи у ..., у домаћинству свог оца, Врховни касациони суд налази да је таква одлука малолетног детета у њеном најбољем интересу. Интерес тужиље, као родитеља, не може бити претпостављен интересу детета, па тужиља неосновано указује на погрешну примену материјалног права.

О накнади трошкова поступка, одлучено је правилном применом одредбе члана 207. Породичног закона.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић